

МОНІТОРИНГ ТА ВИМІРЮВАННЯ У ISO 14001

Юношев Д.Є.

Науковий керівник – доц. каф. МТЕ Штефан Н.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. МТЕ, тел. (057) 702 13 31

e-mail: dmytro.yunoshev@nure.ua

After the introduction of the new version of ISO 14001, it became necessary to change the rules for use of the standard. The version of ISO 14001:2015 removes the mandatory requirement for full monitoring of locations where significant environmental impacts exist or may exist. To do so, consider what the standard itself proposes and the need to documenting monitoring and measurement in ISO 14001.

У версії стандарту ISO 14001:2015 не має обов'язкової вимоги до повного моніторингу тих областей, де існує або може існувати значний вплив на навколишнє середовище.

Проте переглянутий стандарт вимагає, щоб екологічні показники та наступні поліпшення вимірювалися та відстежувалися. Є необхідність розглянути, що необхідно визначати, які методи необхідно використовувати та коли необхідно аналізувати данні та повідомляти про них. У якості загальної рекомендації організаціям, що вводять ISO 14001, необхідно визначити, яка інформація їх необхідна для оцінки екологічної результативності та ефективності.

Після введення СЕМ (системи екологічного менеджменту), стандарт вимагає постійного моніторингу системи, а також періодичних перевірок.

- оцінки ефективності, впровадженої СЕМ;
- об'єктивної оцінки, наскільки добре виконуються мінімальні вимоги стандарту;
- перевірки, наскільки були задоволені вимоги, що пред'являються до організації, зацікавленим сторонам та законодавству;
- аналіз придатності, адекватності, ефективності та дієвості СЕМ;
- демонстрації, що планування було успішно виконано;
- оцінки ефективності процесів СЕМ;
- визначення необхідності або можливості для постійного поліпшення СЕМ.

Впровадження СЕМ в організаціях без ефективного моніторингу та вимірювань не може показати кінцевого результату системи.

Моніторинг у розумінні ISO 14001 означає, що організація повинна перевіряти, контролювати, інспектувати та стежити за запланованими заходами, щоб переконатися, що вони проводяться так, як це планувалося. Отже, якщо операційний контроль вказує, що внутрішній аудит повинен проводитися двічі на тиждень, то це вважається процесом моніторингу.

Моніторинг та вимірювання допомагають у наступних процесах СЕМ:

- оцінювання екологічних характеристики;
- аналізування кореневих проблем;
- оцінки відповідності законодавчих вимог;
- визначення області, де необхідно прийняти коригуючі міри;
- покращення продуктивності та підвищення ефективності системи.

Для працездатної СЕМ необхідно визначити критерії вимірювання (показники ефективності) програми, що допоможе оцінювати успіхи програми СЕМ у цілому.

ISO 14001:2015 не вимагає використання ключових показників ефективності (KPI). Однак, пункт 9.1.1 висуває вимогу визначити, за якими критеріями буде оцінюватися екологічна діяльність та за якими саме показниками необхідно відстежувати деякі екологічні показники, але сам термін KPI перестав використовуватися.

Однак, якщо організація спеціалізується в галузі, яка вже використовує термін KPI, то у системі менеджменту організації або де-небудь ще, можливо, буде легше використовувати цей термін, коли мова йде про моніторинг і контроль процесів, що мають значні екологічні аспекти.

Необхідність документування у моніторингу та вимірюваннях

ISO 14001:2015 не висуває вимоги про ведення документації на кожний процес та процедуру, але необхідно переконатися, що всі вимоги до моніторингу та вимірюванням задокументовані, і включає необхідну документацію, для проведення вимірювання, таку як: очікувані значення та перелік обладнання, що використовується. Таким чином, з'являється впевненість у тому, що вимірювання проводяться послідовно між всіма співробітниками, які залучені до цих процесів, та це гарантує, що важливі екологічні аспекти не перетворяться в надзвичайні екологічні події. А записи о калібруванні або верифікації необхідні для підтвердження виконаної роботи та можуть використовуватися при розслідуванні, у випадку виникнення проблем у процесах організації.

Під кінець необхідно підсумувати те, що моніторинг та вимірювання, які вказані у редакції ISO 14001:2015, мають істотне значення в процесах СЕМ організацій.